

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

T. Biró Katalin

Magyar Nemzeti Múzeum

tbk@ace.hu

<http://www.ace.hu/curric/elte-archeometria/>

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- **Az archeometria tárgya, témakörei, helye a természettudományokban.**
- **Az archeometria magyarországi múltja, helyzete.**
- **Az archeometria és a régészet kapcsolata.**
- **Az archeometria és a restaurálás kapcsolata.**
- **Folyóiratok (magyar és külföldi) – irodalmak; konferenciák.**

Régészeti bevezető 1. – alapfogalmak, régészeti ásatások

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

archeometria: régészeti leleteken és múzeumi műtárgyakon, lelőhelyeken végzett interdiszciplinális (alapvetően természettudományos) vizsgálatok összessége

rokon területek:

conservation science (restaurálás és konzerválás tudományos módszerei), iparrégészet, környezetrégészet stb.

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

kormeghatározás

leletfelderítés

biológiai maradványok vizsgálata

származási hely és technológiai vizsgálatok
(anyagfajtánként)

+ „conservation science”

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- Az archeometria magyarországi múltja, helyzete.
- Az archeometria és a régészet kapcsolata.
- Az archeometria és a restaurálás kapcsolata.

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

Szakirodalom: folyóiratok

Archaeometry
Journal of Archaeological Sciences

Archeometriai Műhely www.ace.hu/am
IRAMTO - Iparrégészeti és Archeometriai Tájékoztató
(<http://www.ace.hu/iramto/index.html>)
IRTO - Iparrégészeti Tájékoztató

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

Szakirodalom: monográfiák

Aitken M. (1961, 1974...) 1982 Fizika és Régészet.

Bahn, P.--Renfrew, C. 2005 Régészet - Elmélet, módszer, gyakorlat. Budapest.

Tite, M. S. 1972 Methods of physical examination in archaeology.

Herz, N.--Garrison, G. E., 1998 Geological methods for archaeology.

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

•ILON szerk. 1998: Ilon Gábor szerk., A régésztechnikus kézikönyve I. Panniculus Szombathelyi Régészeti Egylet 1998 Ser. B / 3 1-395.

•JÁRÓ--KÖLTŐ eds. 1988: Járó Márta--Költő László eds., Archaeometrical Studies in Hungary 1988 1 1-327.

•JEREM--BIRÓ eds. 2002: Jerem, Erzsébet--Biró, Katalin T. , eds. Archaeometry 98. Proceedings of the 31st Symposium, Budapest, April 26-May 3. Vol. II BARIS BAR International Series Oxford 2002 1043 Vols. I-II.

•KÖLTŐ--BARTOSIEWICZ eds. 1998: Költő László--Bartosiewicz László, eds., Archaeometrical Research in Hungary II. 1998 2 1-324.

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Konferenciák

Nemzetközi:

ISA sorozat

tematikus konferenciák, pl. EMAC, Flint mining stb.

Magyar: (<http://www.ace.hu/ametry/prog-h.html>)

AM

Iparrégészet és Archeometria

Archeometriai Munkabizottság

KEK

Miskolc

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Konferenciák

The screenshot shows a web browser window displaying the website for the 39th International Symposium on Archaeometry: "50 years of ISA". The website is hosted by Katholieke Universiteit Leuven. The main heading is "39th International Symposium on Archaeometry: '50 years of ISA'". The location is Leuven, Belgium, and the dates are 28 May – 1 June 2012. The page includes a navigation menu with links for Education, Research, Admissions, Living in Leuven, and About KU Leuven. There is also a sidebar with a list of links: Scientific Programme, Social Programme, Organization, Venue, Accommodation, Registration, Abstracts, Excursions, Student Awards, Leuven 2012 Conference Grant, and Important dates. A "NEWFLASH" section on the right indicates that symposium registration is available until 1/20/2011. The bottom of the page features a photograph of a street scene in Leuven with the text "ISA 2012" overlaid.

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Régészet

önálló szaktudomány, gyökerei: Egyiptom
(Újbirodalom), reneszánsz Itália, főúri (királyi)
gyűjtemények, antikvárius szemlélet

a tudomány születése: módszertan kialakulása

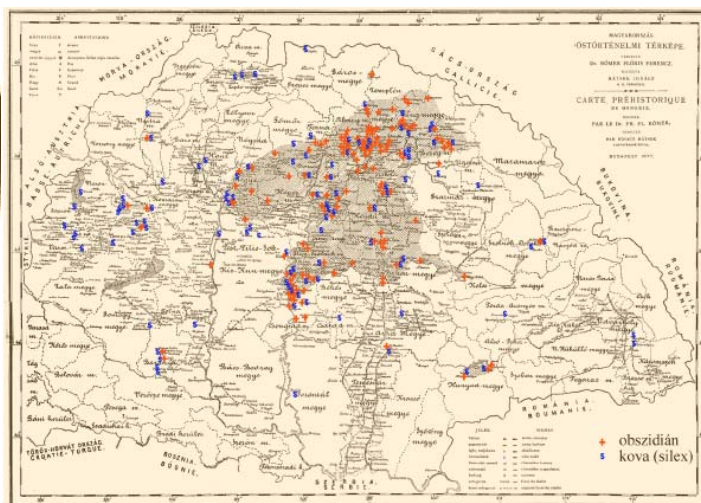
- a tárgyak vizsgálatára: tipológia, korszakolás
- a feltárás módszereiben

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Magyarországon: Rómer Flóris ősrégészet, Arch Ért

Székely, 1861.
Dr. Rómer Flóris
a régészeti és történelmi tudományok
magyarországi előmozdítója

2012.02.15 ELTE

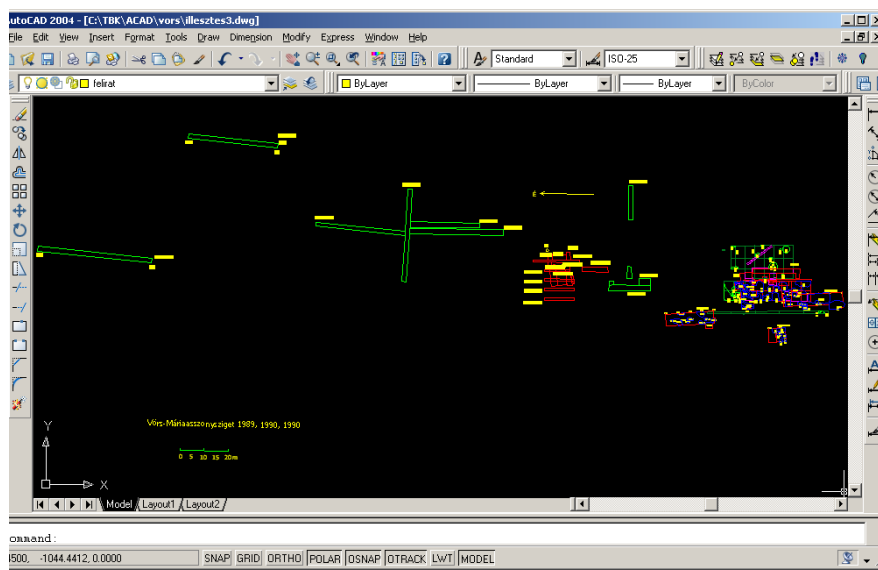
Fogalmak:

réteg

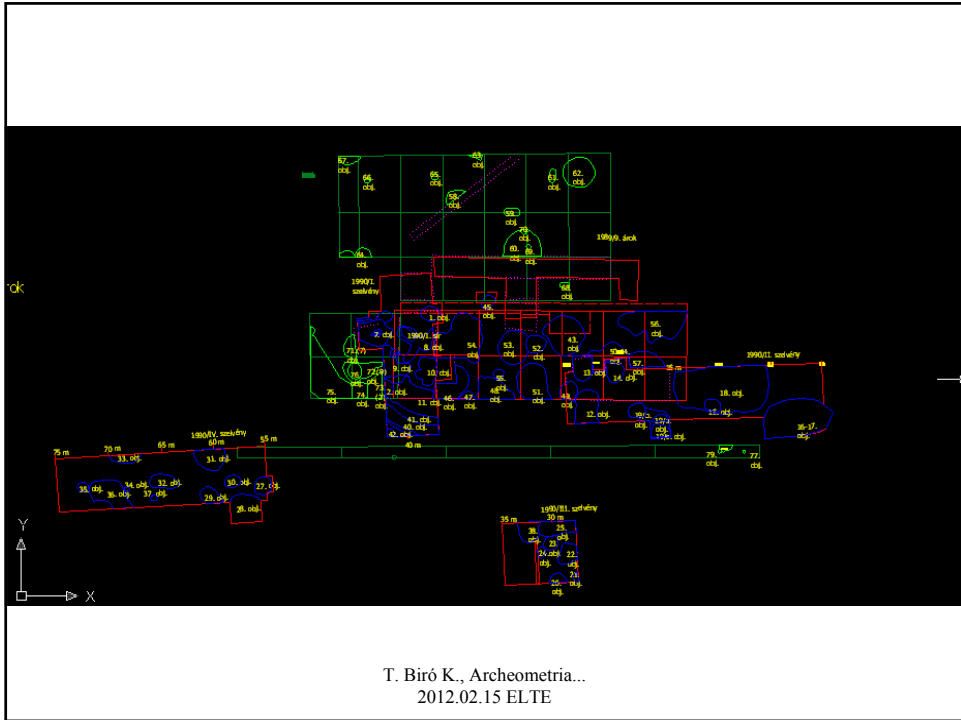
objektum

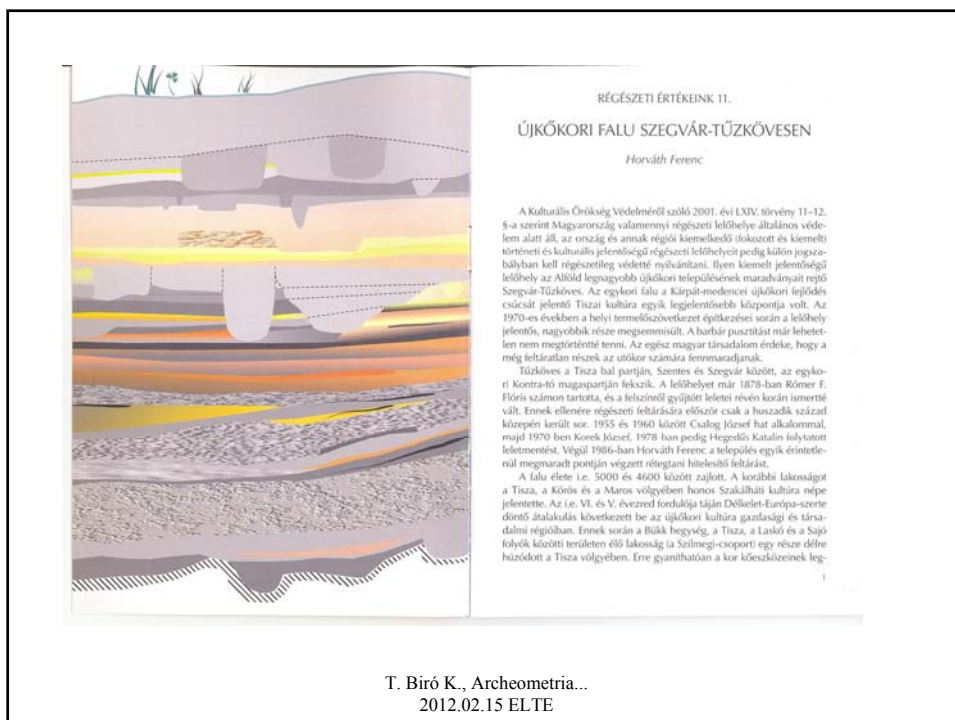
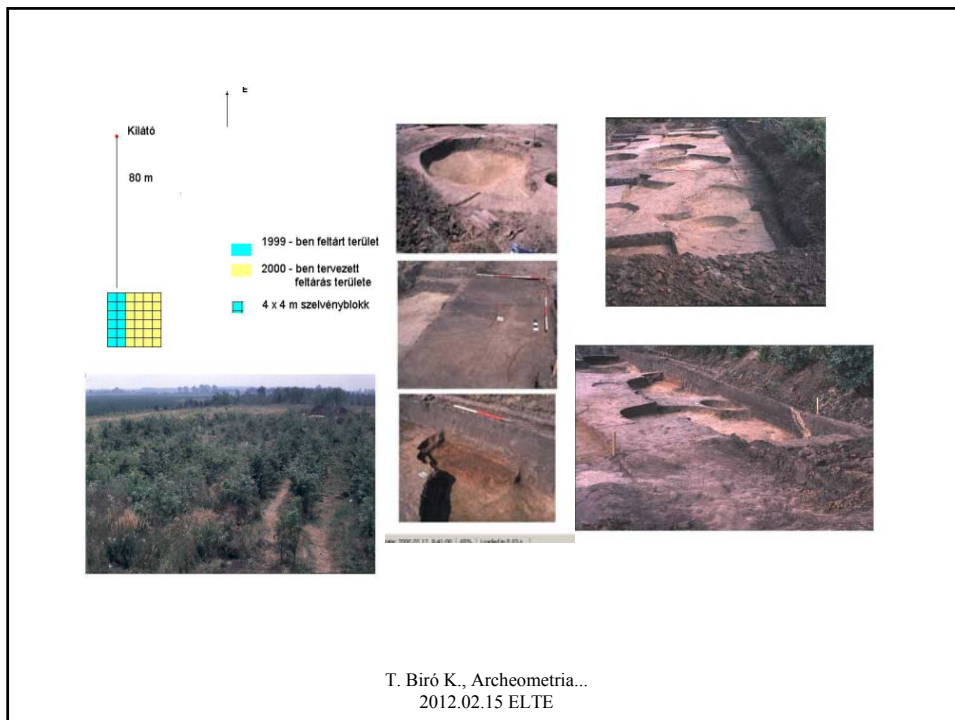
kultúra / csoport

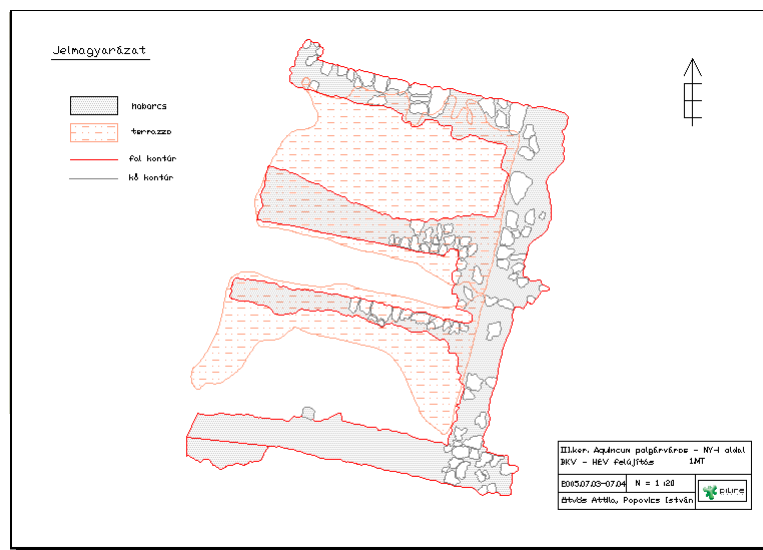
T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Irodalom:

Visy Zsolt--Nagy Mihály--B. Kiss Zsuzsa, eds.

Magyar Régészet az ezredfordulón MRE

Budapest NKÖM-Teleki Alapítvány 2003 1-471

Ilon G. szerk., Bevezetés a Kárpát-medence régészetébe. Szombathely, 1993. 1996., 2000., (Pápa, 1995)

Hereditas-sorozat (Kalicz N., Kovács T., Bóna I., Vékony G., Dienes I., Szabó M.)

VÉRTES 1965: Vértés L., Az őskőkor és az átmeneti kőkor emlékei Magyarországon. A Magyar Régészet Kézikönyve I. (1965) Akadémiai Kiadó Budapest 1-385.

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Irodalom:

Folyóiratok:

Archaeológiai Értesítő

Acta Archaeologica Hungarica

Communicationes Archaeologicae

Folia Archaeologica

Múzeumi évkönyvek

Bibliográfiák: Banner-Jakabffy, Jakabffy

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Irodalom:

Régészeti módszertani szakirodalom

Banner 1954: Banner János, Méri István, László Gyula, Radnóti Aladár. Régészeti Kézikönyv. 1.

/Gyakorlati régészet/ Szerk. Banner János, Méri István. Bp. 1954

Ilon szerk. Régésztechnikus kézikönyve

Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Irodalom: **Tartalom**
Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

Előszó.....	5
1. Előzetes terepmunkák és távérzékelési módszerek	
1.1. Jankovich-Bésán Dénes: Régészeti megfigyelés.....	7
1.2. Jankovich-Bésán Dénes: Helyszíni szemle.....	13
1.3. Jankovich-Bésán Dénes: Terepbemjárás.....	17
1.4. Heilig Balázs – Kovács Péter – Pattantyús Á. Miklós: Geofizikai mérések.....	29
1.5. Miklós Zsuzsa: Légi fényképezés (Bödöcs András, Czajlik Zoltán, Szabó Máté, Visy Zsolt közreműködésével).....	40
2. Ásatás	
2.1. Pusztai Tamás – Tari Edi: Mentő, próba és megelőző régészeti feltárás.....	71
2.2. Vályi Katalin: Tervásatás.....	108
2.3. Zsidi Paula: Városi feltárás.....	113
2.4. Temetőásatás.....	129
2.4.1. Kulcsár Valéria – Lőrinczy Gábor – Makkay János – Mráv Zsolt – Szőnyi Eszter – Tóth Endre: Temetőfeltárás.....	129
2.4.2. Ilon Gábor: Halmok feltárása.....	152
2.4.3. Ritoók Ágnes: Templom körüli temetők feltárása.....	164
2.5. Telepásatás.....	171
2.5.1. Sebők Kata: Őskori objektumok bontása, síktelepek feltárása.....	171
2.5.2. Csányi Marietta: A tell-feltárás.....	194
2.5.3. Kovács Péter: Római kori kő- és téglalapítészeti.....	202
2.5.4. Takács Miklós: A középkori falusias települések feltárása.....	209
T. Biró K., Archeometria... 2012.02.15 ELTE	

Irodalom:
Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

3. Restaurálás, feldolgozás	
3.1. Bánfalvy Ferenc: Régészeti leletek „in situ” felvétele.....	273
3.2. Harsányi Eszter – Kurovszky Zsófia: Falfestményleletek feltárása, kiemelése, megőrzése.....	276
3.3. Bakonyi Viktória: Restaurálás és műtárgyvédelem.....	290
3.4. Holl Balázs – Pusztai Tamás: Térinformatika alkalmazása a régészeti feltárásokon.....	321
3.5. Tóth János Attila: A Harris-mátrix.....	376
3.6. Tari Edit: Elsődleges leletfeldolgozás.....	378
3.7. Kulcsár Valéria: Leltározás és tárgyleírás.....	382
3.8. Istvánovits Eszter – Kulcsár Valéria: Illusztrációk.....	386
3.9. Zatykó Csilla: Integrált kutatások: a tájrégészeti.....	388
3.10. Zsidi Paula: Integrált kutatások: a városi régészeti.....	403
3.11. Fülöpp Róbert: Tírszennerek régészeti célú felhasználása.....	408
3.12. T. Biró Katalin: Statisztikai szempontok a régészeti anyag feltárásában és feldolgozásában.....	410
3.13. Torbágyi Melinda – Tóth Csaba: Numizmatika.....	417

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE

Irodalom:
Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

4. Természettudományos vizsgálatok

4.1. Marcsik Antónia: Tudnivalók a humán csontanyagról	436
4.2. Berendi Erzsébet: Archeozoológia	442
4.3. Gyulai Ferenc: Archeobotanika	451
4.4. Pető Ákos: Fitolitelemzés – terepi mintavételi módszerek a régészet szolgálatában.	467
4.5. T. Biró Katalin: Ásványok és kőzetek	489
4.6. Szilágyi Veronika: Kerámia anyagvizsgálata	493
4.7. T. Biró Katalin: Talajminták	505
4.8. Molnár Ferenc: Salakok és fémek archeometriai vizsgálata	510
4.9. Gynaeus András: Dendrokronológia	525
4.10. Molnár Mihály – Svingor Éva: Radiokarbon kormeghatározás	532
4.11. Márton Péter: Keltezés archeomágneses módszerrel	545

T. Biró K., Archeometria...
2012.02.15 ELTE